บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวางแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ซึ่งอาศัยการรวบรวมข้อมูลเพียงครั้งเดียว (One - Shot Case Study)โดยจะวัดทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ จำนวนครัวเรือนของหมู่บ้านโภคาภิวัฒน์ 105 ครัวเรือนและหมู่บ้านศรีพรหมประสิทธิ์ 160 ครัวเรือน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 265 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรที่เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของประชากร โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างศึกษาจากสัดส่วนที่เป็นจริงของจำนวนครัวเรือนทั้ง 2 หมู่บ้าน และนำมาคำนวณโดยใช้สูตรดังนี้ คือ[1]

$$n = \frac{P\ (1-P)}{\frac{e^2}{z^2} + \frac{P(1-P)}{N}}$$

---

[1] กมล สุดประเสริฐ, เทคนิคการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2516), หน้า 270.

จากการคำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คน ซึ่งได้แบ่งเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างของหมู่บ้านโภคาภิวัฒน์ 47 คน และขนาดกลุ่มตัวอย่างของหมู่บ้านศรีพรหมประสิทธิ์ 71 คน (ดูวิธีคำนวณ จากภาคผนวก ข.) และในการเลือกตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random-Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม คือ เพศ อายุ ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความเป็นเจ้าของที่ดิน

1.2 ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสาร คือ การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม การมีประสบการณ์ภายนอกสังคม การเปิดรับสื่อมวลชน การพบปะพูดคุยกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง การฝึกอบรม

1.3 ปัจจัยด้านการกระทำทางสังคม คือ การสนับสนุน ความคาดหวัง การยังคับความสามารถ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 118 ฉบับ เพื่อนำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามปิด แบบสอบถามเปิด และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีสเกล 3 ระดับและ 5 ระดับ

ในการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เดินทางไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ที่หมู่บ้านโภคาภิวัฒน์ ตำบลบางน้ำเชี่ยว และหมู่บ้านศรีพรหมประสิทธิ์ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยศึกษาสภาพความเป็นจริงของทั้ง 2 หมู่บ้าน จากการสอบถามนายอำเภอ ผู้ใหญ่บ้านและเกษตรกรในท้องที่นั้น เพื่อพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่

3. ร่างแบบสอบถามและนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจและแก้ไข

<u>ลักษณะเนื้อหาของแบบสอบถาม</u> แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มีทั้งหมด 52 ข้อ โดยแบ่งลักษณะของคำถามเป็น 4 ตอนด้วยกัน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ข้อ 101 – 112 รวม 12 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสาร ข้อ 201 – 229 รวม 27 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการกระทำทางสังคม ข้อ 301 – 304 รวม 4 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ ข้อ 401 – 407 รวม 7 ข้อ

(รายละเอียดของแบบสอบถาม ดูได้จากภาคผนวก ง.)

<u>ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม</u>

นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre – test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 ตัวอย่าง โดยทดสอบแบบสอบถามกับเกษตรกรหมู่ที่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอมหาราช จังหวัดอยุธยา เพื่อที่จะทดสอบหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม

(Reliability) พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องและข้อความต่าง ๆ ให้เหมาะสม

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามนั้น หาได้โดยนำแบบสอบถามทั้ง 30 ตัวอย่าง มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของ Spearman Brown ดังนี้ [1]

$$r_{tt} = \frac{2r_{\frac{1}{2}\frac{1}{2}}}{1 + r_{\frac{1}{2}\frac{1}{2}}}$$

เมื่อ r_{tt} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

$r_{\frac{1}{2}\frac{1}{2}}$ = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับย่อยหรือครึ่งฉบับ

จากการคำนวณความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามในการวิจัยนี้มีค่า = 0.89 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้ใช้ได้ เพราะมีค่าความเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์สูง

<u>การรวบรวมข้อมูล</u>

หลังจากที่ได้นำแบบสอบถามไปทดสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามแล้ว ก็ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 ตัวอย่าง โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านโภคาภิวัฒน์ 47 ตัวอย่าง และจากกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านศรีพรหมประสิทธิ์ 71 ตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ใช้การสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน หรือภรรยาหัวหน้าครัวเรือน หรือผู้ที่มีอาวุโสรองลงมา ควบคู่ไปกับการกรอกคำตอบที่ผู้สัมภาษณ์ได้จากการสัมภาษณ์ลงในแบบสอบถาม แบบสอบถามแต่ละชุดจะใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 20 นาที

<u>กรรมวิธีทางข้อมูล</u>

นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องแล้วทั้งหมดมาเข้าระหัส เพื่อเจาะลงในบัตรคอมพิวเตอร์ แล้วนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS Program)

---

[1] ดร.อนันต์ ศรีโสภา, <u>หลักการวิจัยเบื้องต้น</u>, (กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520), 1 : 149.

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าทางสถิติต่อไป

<u>การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล</u>

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน คือ

<u>ตอนที่ 1</u> การวิเคราะห์ขั้นตอนการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ จะใช้สถิติแบบพรรณนา (Descriptive statistics) โดยการหาค่าร้อยละ

<u>ตอนที่ 2</u> การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของตัวแปรอิสระ 3 ตัว ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย

2.1.1 เพศ

2.1.2 อายุ

2.1.3 ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้

2.1.4 ฐานะทางเศรษฐกิจ

2.1.5 ความเป็นเจ้าของที่ดิน

2.2 ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสาร ประกอบด้วย

2.2.1 การเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม

2.2.2 การมีประสบการณ์ภายนอกสังคม

2.2.3 การเปิดรับสื่อมวลชน

2.2.4 การพบปะพูดคุยกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2.2.5 การฝึกอบรม

2.3 ปัจจัยด้านการกระทำทางสังคม ประกอบด้วย

2.3.1 การสนับสนุน

2.3.2 ความสามารถ

2.3.3 ความคาดหวัง

2.3.4 การบังคับ

การวิเคราะห์ตัวแปรทั้ง 3 นี้จะใช้สถิติแบบพรรณนา โดยการหาค่าร้อยละ เพื่อทราบถึงลักษณะเบื้องต้นของตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งจะนำเสนอข้อมูลเป็นตารางแบบทางเดียว (One- Way Distribution)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ โดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลเป็นตารางแบบทางเดียวและสองทาง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา คือ

4.1 การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเฉพาะตัวแปร เพศ กับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ โดยการหาค่าไคสแควร์ (Chi-square) ระหว่างตัวแปรอิสระคือ เพศ กับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ซึ่งเป็นตัวแปรตาม

4.2 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เชียล (Partial Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรคู่หนึ่งคู่ใดโดยกำจัดความสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear Relation) ที่ตัวแปรทั้งสองต่างก็มีต่อตัวแปรอื่นทั้งหมด ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้จะเป็นค่าความสัมพันธ์ที่แท้จริงของตัวแปรคู่นั้น ๆ โดยไม่มีอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เชียล จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่อไปนี้ คือ

4.2.1 ระหว่างปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ โดยไม่นำอิทธิพลของปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสารและปัจจัยด้านการกระทำทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง

4.2.2 ระหว่างปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสารกับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ โดยไม่นำอิทธิพลของปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านการกระทำทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง

4.2.3 ระหว่างปัจจัยด้านการกระทำทางสังคมกับทัศนคติในการยอมรับการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ โดยไม่นำอิทธิพลของปัจจัยด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยด้านพฤติกรรมการสื่อสารเข้ามาเกี่ยวข้อง

4.3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) หาได้โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อต้องการให้ได้ค่าพยากรณ์ที่ถูกต้องในการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระว่าร่วมกันอธิบายตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด

สถิติที่ใช้ในการคำนวณ

1. ค่าไคสแควร์ มีสูตรในการคำนวณดังนี้[1]

$$\chi^2 = \frac{\sum(O_{ij} - e_{ij})^2}{e_{ij}}$$

เมื่อ O_{ij} = ความถี่ของการสำรวจ (observed frequency)

e_{ij} = ความถี่ที่คาดไว้ (expected frequency)

$$e_{ij} = \frac{\text{ผลรวมของ row ที่ i คูณ ผลรวม col. ที่ j}}{\text{ผลรวมทั้งหมด}}$$

---

[1] จุมพล สวัสดิยากร, หลักและวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ, 2520), หน้า 297.

พิธีสมุดกลาง ... จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพาร์เชียล ชนิดที่ควบคุมตัวแปร 1 ตัว (First-order partial correlation) มีสูตรในการคำนวณดังนี้[1]

$$r_{ij.k} = \frac{r_{ij} - (r_{ik})(r_{jk})}{\sqrt{(1-r_{ik}^2)(1-r_{jk}^2)}}$$

เมื่อ k = ตัวแปรคุม (control variable)

i = ตัวแปรอิสระ (independent variable)

j = ตัวแปรตาม (dependent variable)

3. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มหรือลดตัวแปรเป็นขั้น ๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis) มีสูตรในการคำนวณดังนี้[2]

สมการทำนายค่าตัวแปรตาม

$$Y' = A + B_1X_1 + B_2X_2 \cdots + B_kX_k$$

Y' = ค่าประมาณ (estimate value) ของตัวแปร Y

A = ค่าคงที่ของตัวแปร Y

B_i = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (regression coefficient)

A ใช้สูตรในการคำนวณว่า

$$A = \bar{Y} - B_1\bar{X}_1 - B_2\bar{X}_2 \cdots - B_k\bar{X}_k$$

เมื่อ $Y = A + B_1\bar{X}_1 + B_2\bar{X}_2 \cdots + B_k\bar{X}_k$

---

[1]วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 6. (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523), หน้า 45.

[2]Norman H. Nie, C. Hodlai Hull, Jean G. Jenkins, Karin Steinbrenner, and Dale H. Bent, comps. SPSS : Statistical Package for the Social Science, 2d ed. (New York : Mc Graw - Hill Book Company, 1975), pp. 320 - 340.

สูตรในการคำนวณค่า B_i สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการทำนายโดยสมมติให้ตัวแปรที่ใช้ในการทำนายมี 2 ตัว จะได้สูตรดังนี้

$$B_1 = \frac{SP_{y1}(SS_2) - SP_{y2}(SP_{12})}{SS_1(SS_2) - SP_{12}^2}$$

$$B_2 = \frac{SP_{y2}(SS_1) - SP_{y1}(SP_{12})}{SS_1(SS_2) - SP_{12}^2}$$

$$SP_{y1} = B_1(SS_1) + B_2(SP_{12})$$

$$SP_{y2} = B_1(SP_{12}) + B_2(SS_2)$$

$$SS_1 = \sum (X_{1i} - \bar{X}_1)^2$$

$$SP_{12} = \sum (X_{1i} - \bar{X}_1)(X_{2i} - \bar{X}_2)$$

$$\therefore A = \bar{Y} - B_1\bar{X}_1 - B_2\bar{X}_2$$

หลักเกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าของคะแนนในคำตอบดังนี้ คือ

1. การให้คะแนนระดับฐานะทางเศรษฐกิจ วัดจากความเป็นเจ้าของสิ่งของที่มีภายในบ้าน 18 ชนิด โดยให้คะแนนดังนี้

ไม่มี = 0 คะแนน

มี = 1 คะแนน

แล้วนำมารวมคะแนนทั้งหมด คำนวณเป็นค่าร้อยละ แล้วพิจารณาดูว่าสิ่งของชนิดใดที่ทุกบ้านมีมากที่สุด และรองลงมาตามลำดับจนถึงสิ่งที่มีน้อยที่สุด โดยกำหนดให้สิ่งของที่มีน้อยที่สุดมีคะแนนมากที่สุด

ค่าของคะแนนก็คือ จำนวนร้อยละของผู้ที่ไม่มีสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้าม สิ่งของที่ทุก ๆ บ้านมีมากที่สุดจะมีคะแนนน้อยที่สุด และค่าของคะแนนคือจำนวนร้อยละของผู้ไม่มีสิ่งนั้นเช่นกัน แล้วจึงนำมารวมคะแนนทั้งหมดของสิ่งของที่มีในบ้าน เพื่อจะได้จัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ในระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ

ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนความเป็นเจ้าของสิ่งของภายในบ้าน

สิ่งของในบ้าน	ความเป็นเจ้าของ		รวม
	มี	คะแนนที่ได้	
วิทยุ	88.1	11.9	100
	(104)	(14)	(118)
โทรทัศน์	28.8	71.2	100
	(34)	(84)	(118)
พัดลม	60.2	39.8	100
	(71)	(47)	(118)
ตู้เย็น	8.5	91.5	100
	(10)	(108)	(118)
รถจักรยานยนต์	30.5	69.5	100
	(36)	(82)	(118)
จักรเย็บผ้า	33.1	66.9	100
	(39)	(79)	(118)
เครื่องสูบน้ำ	39.0	61.0	100
	(46)	(72)	(118)
รถยนต์	0.8	99.2	100
	(1)	(117)	(118)

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งของในบ้าน (ต่อ)	ความเป็นเจ้าของ		รวม
	มี	คะแนนที่ได้	
เตารีดไฟฟ้า	61.9	38.1	100
	(73)	(45)	(118)
เตารีดถ่าน	34.7	65.3	100
	(41)	(77)	(118)
กระติกน้ำร้อน	72.0	28.0	100
	(85)	(33)	(118)
กระติดน้ำแข็ง	82.2	17.8	100
	(97)	(21)	(118)
ตู้เสื้อผ้า	91.5	8.5	100
	(108)	(10)	(118)
เตียงนอน	46.6	53.4	100
	(55)	(63)	(118)
ตู้กับข้าว	89.0	11.0	100
	(105)	(13)	(118)
โต๊ะเขียนหนังสือ	68.6	31.4	100
	(81)	(37)	(118)
นาฬิกาแขวน	51.7	48.3	100
	(61)	(57)	(118)
ชุดรับแขก	30.5	69.5	100
	(36)	(82)	(118)

จากตารางนี้จะสามารถกำหนดค่าคะแนนของสิ่งของทั้ง 18 ชนิดได้ ดังนี้

รถยนต์	=	99.2	คะแนน
ตู้เย็น	=	91.5	คะแนน
โทรทัศน์	=	71.2	คะแนน
รถจักรยานยนต์	=	69.5	คะแนน
ชุดรับแขก	=	69.5	คะแนน
จักรเย็บผ้า	=	66.9	คะแนน
เตารีดถ่าน	=	65.3	คะแนน
เครื่องสูบน้ำ	=	61.0	คะแนน
เตียงนอน	=	53.4	คะแนน
นาฬิกาแขวน	=	48.3	คะแนน
พัดลม	=	39.8	คะแนน
เตารีดไฟฟ้า	=	38.1	คะแนน
โต๊ะเขียนหนังสือ	=	31.4	คะแนน
กระติกน้ำร้อน	=	28.0	คะแนน
กระติกน้ำแข็ง	=	17.8	คะแนน
วิทยุ	=	11.9	คะแนน
ตู้กับข้าว	=	11.0	คะแนน
ตู้เสื้อผ้า	=	8.5	คะแนน

วิธีการวัดฐานะทางเศรษฐกิจโดยการให้คะแนนสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านแบบนี้ ได้รับคำแนะนำมาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ แห่งสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. <u>การให้คะแนนการเป็นสมาชิกกลุ่ม</u> จะให้คะแนนดังนี้

ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย	=	0	คะแนน
เป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง	=	1	คะแนน

3. <u>การให้คะแนนการเปิดรับสื่อ</u> จะให้คะแนนดังนี้

ไม่เคย	=	1	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	=	2	คะแนน
ทุกวัน	=	3	คะแนน

4. <u>การให้คะแนนการกระทำทางสังคม</u> ได้แก่ ความสนับสนุน ความคาดหวัง และการบังคับ จะให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

น้อยที่สุด	=	1	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
มากที่สุด	=	5	คะแนน

5. <u>การให้คะแนนความสามารถในการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่</u> จะให้คะแนนจากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องการทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ โดยกำหนดคะแนนเต็มไว้ 10 คะแนน จะกำหนดการให้คะแนนดังนี้

ตอบผิด	=	0	คะแนน
ตอบถูก	=	1	คะแนน

หลังจากรวมคะแนนคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว จะให้คะแนนความสามารถเป็น 5 ระดับ ตามค่าของคะแนน ดังนี้

ความสามารถน้อยที่สุด (1 – 2 คะแนน)	=	1	คะแนน
ความสามารถน้อย (3 – 4 คะแนน)	=	2	คะแนน

ความสามารถปานกลาง (5 – 6 คะแนน) = 3 คะแนน

ความสามารถมาก (7 – 8 คะแนน) = 4 คะแนน

ความสามารถมากที่สุด (9 – 10 คะแนน) = 5 คะแนน

6. <u>การให้คะแนนทัศนคติ</u> ให้คะแนนเช่นเดียวกับการให้คะแนนการกระทำทางสังคม คือ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1 คะแนน

ไม่เห็นด้วย = 2 คะแนน

ไม่มีความเห็น/ไม่ทราบ = 3 คะแนน

เห็นด้วย = 4 คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5 คะแนน